

Jačanje uloge mobilnih identifikacijskih timova u borbi protiv trgovine ljudima u BiH – ka operacionalizaciji modela

Izazov

Uprkos vidnim i prepoznatim iskoracima koje je Bosna i Hercegovina tokom protekle godine ostvarila u oblasti suzbijanja trgovine ljudima, domen mobilne identifikacije ostaje područje djelovanja u koji je potrebno uložiti dalje, koncentrisane napore, te je među preporukama i mjerama posljednje državne Strategije za suprotstavljanje trgovini ljudima 2024-2027.

Rana identifikacija je preduslov za adekvatan odgovor i pravovremen pristup zaštiti i servisima podrške za potencijalne i žrtve trgovine ljudima.

U kontekstu kompleksnih migracijskih tokova, karakterisanom učestalom pojavom krijumčarenja i uvećanim rizikom od trgovine ljudima, uloga efikasne mobilne identifikacije potencijalnih i žrtava trgovine dobija na strateškoj relevantnosti.

Mobilna identifikacija je sporadično pokrenuta i testirana kako u regionu tako i u BiH, gdje je u protekloj godini evidentiran uvećan broj identifikovanih žrtava.

U cilju stvarne iskoristivosti, potrebne funkcionalnosti i željene strateške održivosti MIT-ova, potrebna je fokusirana posvećenost i investiranje resursa u iste, te njihovo prepoznavanje od strane sistema i uvrštavanje u postojeće strukture i referalne mehanizme, kao komplementarnog, funkcionalnog elementa koji ima preciziranu ulogu i donosi rezultat.

Operacionalizacija MIT-ova u BiH

Projektom Jačanje proaktivne identifikacije, mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške za prevenciju i borbu protiv krijumčarenja i trgovine ljudima u BiH (i regionu), koji je dio regionalnog EU4FAST projekta koji podržava GIZ, WVI će podržati operacionalizaciju 8 već formiranih mobilnih identifikacijskih timova u BiH i raditi na uspostavljanju 3 nova MIT-a u pograničnim područjima.

Radeći u bliskoj saradnji sa Uredom državnog koordinатора za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije u BiH, projekat i specifična aktivnost usmjerena na mobilnu identifikaciju:

- je usaglašen sa i direktno doprinosi realizaciji Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2024-2027
- ne kreira paralelne, već optimizira postojeće strukture i mehanizme, te iste nadgrađuje i strateški jača aspektom mobilne identifikacije
- kapitalizira na dokumentovnim naučenim lekcijama i dobrim praksama iz domena mobile identifikacije u BiH, kao i preporukama za unapređenje i proširenje timova koje su projektom definisane i kojima je WVBiH u ranijoj fazi implementacije projekata polučio.

Predloženi proces upostave MIT-ova u BiH

• Lokacije

Planirana je operacionalizacija i jačanje Mobilnih identifikacijskih timova (MIT) na do 3 pogranične lokacije u BiH, i to:

- USK (Velika Kladuša i Cazin) i RS, Zvornik
- Već uspostavljeni MIT-ovi: Sarajevo, Mostar, Tuzla, Bihać, Banja Luka, Bijeljina, Visoko, Živinice

• Optimiziranje postojećih resursa i struktura

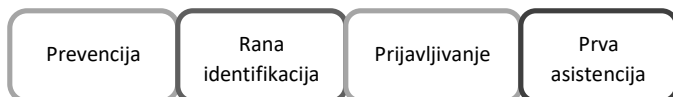
Predviđeno je da MIT-ovi budu upostavljeni ili/i ojačani kao integralni dio i 'produžena ruka' postojećih struktura na terenu, u prvom redu Lokalnih koordinacionih timova za borbu protiv trgovine ljudima (u Federaciji) i Regionalnih monitoring timova u RS-u.

Gdje mobilni timovi već u nekoj svojoj formi postoje i djeluju, modaliteti integracije i daljeg osnaživanja uz pridruživanje Granične policije BiH će biti definisani tako da reflektuju potrebe i mogućnosti lokalnog operativnog konteksta.

- **Uloga i zadatak MIT-a**

Uloga i zadatak MIT-a na ciljnim lokacijama biće precizirani i obuhvatiti sljedeće aspekte:

- **Sastav / struktura MIT-a**

Preporučeni sastav MIT-a podrazumjeva multisektorski pristup i obuvata 3-4 profesionalca / operativca iz oblasti sektora:

Predloženi sastav je preporučen, ali ne i mandatoran. Preporučena su 3-4 člana, među kojima su CSR, policija i NVO predstavljaju **jezgro** svakog funkcionalnog MIT tima, dok ostalo članstvo može i treba biti prilagođeno mogućnostima i potrebama lokalnog konteksta.

Pri uspostavljanju tima treba uzeti u obzir potrebe mobilnosti, funkcionalnosti i operativnosti timova i svrhu koja im je namjenjena.

Prepoznatost od strane sistema

Da bi MIT bio operativan, funkcionalan i produktivan faktor u strukturi i sistemskom odgovoru na trgovinu ljudima, neophodno je da bude integrisan i ima svoje prepoznato mjesto u postojećim referalnim mehanizmima na lokalnom nivou.

Najefikasniji način prepoznavanja i integracije MITa u sistemska rješenja će biti definisan i potencijalno, kontekstualiziran, odnosno prilagođen lokalnom/ relevantnom operativnom kontekstu u svakoj od ciljnih lokacija.

Naredni koraci i vremenski okvir

- Uspostava MIT-ova na ciljnim lokacijama – Zvornik, Velika Kladaša, Cazin - maj – **juni 2024**
- Razvijanje i isporuka treninga i radionica izgradnje kapaciteta za MIT-ove u skladu sa identifikovanim tematskim prioritetima – **maj 2024 – decembar 2024**
- Podrška operacionalizaciji / aktivnostima MIT-ova na terenu – **april 2024 – maj 2025**
- Integracija MIT-ova u sistemska rješenja i referalne mehanizme na lokalnom nivou, te prepoznavanje istih u relevantnim strateškim dokumentima (kao što je, ali ne isključivo Protokol o prevenciji i postupanju u slučajevima prosijačenja i drugih oblika eksploatacije djece na lokalnom nivou) – **kontinuirano**

Napomena: Svi naponi će biti učinjeni da proces koji je pred nama ne kreira bespotrebna paralelna rješenja i ne duplicira već uložene sistemske napore u ovu oblast, već da na istim radi I iste optimizira u postizanju planiranih iskoraka.

april 2024.